

VOL. XV

Kaina 3c.

Chicago, Ill., Antradienis, Birželio-June 5 d., 1928

437

No. 133

Lietuvos pretenzijos
Vilniui esą tuščios, Lenkijos protestas
sako Varšava

Nežiurint, kad Kauno valdžia paskelbusi jį Lietuvos sostine, Vilnius esąs ir pasiliksis Lenkijos.

VARSAVA, birž. 4. [Chicago Daily News koresp. Darsie Gilie.] — Lenkų vyriausybė šandien paskelbė notą, kurioje ji sako, kad pastarasis Lietuvos vyriausybės paskelbimas Vilniaus kaip Lietuvos sostinės esąs tik tuščias formalumas, be jokios teisinės galios ir be jokių praktiškų vaisių. Vilnius, sakoma notoj, pasilieka lenkų, nes taip išsprendę patys jo gyventojai ir taip išsprendus 1923 metais ambasadorių taryba.

Lietuvos teritorijų neliečiamumas, sakoma toliau notoje, reikalaujamas, kad ir Lenkijos neliečiamumas būtų gerbiamas. Lenkų vyriausybė laiko Lietuvos elgesį taip pat priešingą Tautų Sąjungos patarimui, duotam abiem valstybėms prieš rugsėjo mėnesį.

Lenkijos užsienio reikalų ministeris Zaleskis išvyko į Gėneva, kur Tautų Sąjungos tarybos susirinkime lietuvių lenkų ginčas vėl bus dienos tvarkoj. Lenkai betgi abejoja, bėgu bus padaryta progreso bet kuriame klausime, kurie ten bus pakelti.

Lietuviai skundžiasi, kad praėjusį rudenį lenkai iš devynių dešimčių privatinų lietuvių mokyklų Lenkijoje uždarę visą pusę. Lenkai atsako, kad tai buvus tik laikinė priemonė, pavartota tikslu padaryti spaudimo Lietuvos vyriausybei, kad ji susilaikytų nuo uždarinimo lenkų mokyklų Lietuvoje dėl to, kad lenkų mokytojai nemoka lietuvių kalbos.

Mergina ir du vyrai,
skrenda per Atlanto vandenyną

HALIFAX, Nova Scotia, birž. 4. — Trys aviatoriai, jų tarpe viena mergina, pasiryžę skristi per Atlanto vandenyną į Europą, šį rytą iškrisdė iš Halifaxo į Trepasę, Newfoundland, iš kur jie išlėks į Angliją.

Į Halifaxą jie atskrido iš Bostono. Lakunai yra: Miss Amelia Earhart, bostonietė; Wilmer Stultz, pilotas, ir Louis Gordon, mechanikas. Jie skrenda trijų motorų Fokkero monoplanu Friendship.

Kunigas nušovė vyskupą ir pats nusizudė

CHARLESTON, S. C., birž. 4. — Brunswicko, Ga., episkopalų kunigas J. H. Woodward mirtinai pašovė episkopalų South Carolinos dioclezijos vyskupą W. A. Guerry, 67 metų amžiaus. Persovęs vyskupą, kunigas Woodward tuo pačiu revolveriu pats nusizudė. Tragedija įvyko vyskupo ofise, kur tuo metu jie tik du ir buvo. Priežastis šaudymo nežinoma.

Belgai sumušė ilgumo skridimo rekordą

BRIUSELIS, Belgija, birž. 4. — Du belgų aviatoriai sumušė pasaulinį ilgumo skridimo rekordą, išskraidę be sustojimo 59½ valandos.

GENEVA, Šveicarija, birž. 4. — Šiandien Tautų Sąjungos taryboje Lenkija padarė protestą prieš Lietuvą, kad naujoje [prezidento Smetonos dekretu paskelbtoje] konstitucijoje Vilniaus miestas paskelbtas Lietuvos respublikos sostine.

Prie protesto Tautų Sąjungai lenkai pridėjo kopiją notos, kurią užsienio reikalų ministeris Zaleskis pasiuntė Lietuvos ministeriui pirmininkui Voldemarui. Notoj pareiškama, kad paskelbimas Vilniaus Lietuvos sostine esąs tik tuščia demonstracija, atkreipta prieš Lenkijos teritorijų neliečiamybę, ir visa, ką ji gali padaryti, tai tik sutrukdyti ir užnuodyti derybas, kurias dabas vedamos tarp Lenkijos ir Lietuvos normalioms ir ramiesiems santykiams atsteigti.

Kai Mussolini nėra
namie, ir karalius
gali pasirodyti

Viktorui Emanueliui darant kariuomenės apžvalgą be diktatoriaus, fašistų vadai flėsirodė

ROMA, Italija, birž. 4. — Nors kartą karalius Viktoras Emanuelis rado progą pasirodyti Romoje kaip karalius.

Diktatorius Mussolini buvo išvykęs į Orbetello pasveikinti gen. Francesco de Pinedo ir jo draugus aviatorius dėl jų sėkmingo pabaigimo masinės 60 hidroplanų kelionės aplink Viduriniojo jūros, tai karalius turėjo progos patisi daryti kariuomenės apžvalgą Romoje. Grandiozūs paradas, kuriame dalyvavo 20,000 reguliarios armijos karių, sudarantį Romos garnizoną, buvo suruoštas Italijos 1848 metų konstitucijai paminėti. Tai darydamas apžvalgą, karalius čia buvo pats vyriausias asmuo ir ponas, juo kad ceremonijose niekas fašistų valdžios narių oficialiai nedalyvavo.

Panašus kariuomenės paradai įvyko ir visuose kituose Italijos miestuose — kariuomenės paradais pagerinti valstybės konstitucijai, kurią diktatorius Mussolini ir fašistų partija sukoneivė.

Trys asmens traukinio užmušti, du sužeisti

WASHINGTON COURT HOUSE, Ohio, birž. 4. — Pasak žiniarainio Baltimore & Ohio traukiniui užgavus netoli nuo čia automobilį, buvo trys asmens užmušti, o kiti du pavojingai sužeisti.

NUSIKALTĖLIS NUZUDYTAS ELEKTROS KEDEJ

TRENTON, N. J., birž. 4. — Valstijos kalėjime čia vakar buvo elektros kedėj nužudytas George Yarrow iš Barnesboro. Mirties bausmė jam buvo pasmerktas dėl užmušimo vienos moteriškės, Rose Sarlo.

[Atlantic and Pacific Photo]

Amerikiečiai Walter Hagen (dešinėj) ir Gene Sarazen, kurie laimėjo pasaulinį golfo čempionatą golfo tėviškėj, Anglijoje. Hagen liko čempionas, o Sarazen antras — "runner up". Jau aštuoni metai kaip vien amerikiečiai laimi golfo čempionatą.

Rusas nugirdęs dir-
žablio Italia pagal-
bos šauksmą

MASKVA, birž. 4. — Vienas radio mėgėjas Voznesenskis, Rusijos žiemuose, pranešė, kad jis nugirdęs šitokią pagalbos šauksmą: "Italia Nobile Franz Josef S O S, S O S, S O S, Terri Teng Elm."

Sovietų pagalbos komisija bando tą pranešimą patikrinti, manydama, kad prapuolęs gen. Nobile diržablis Italia gal yra nusileidęs Franz'o Josefo žemėj, kuri yra į žiemų rytus nuo Špicbergeno salų.

Pacifiko skridikai arti-
nasi į Fidži salas

SAN FRANCISCO, Cal., birž. 4. — Keturi aviatoriai, Southern Cross monoplanu skrendę iš Oakland, Cal., į Australiją, vakar iš Honolulu išskrido toliau į Suvą, Fidži salose, daugiau kaip 3,100 mylių tolimo. Suva jie tikisi pasiekti per 36 valandas. Šį vakarą gauti iš lakunų radio pranešimai sako, kad jie esą dar 500 mylių nuo Fidži salų. Gazono beturį tik septynioms skridimo valandoms, ir abejoja, ar su tiek kuro beapsieks salas.

NUSIZUDĖ, STOVĖDAMAS
NIAGAROS KROKLO
BRIAUNOJ

NIAGARA FALLS, N. Y., birž. 4. — Atsistojęs atbulas ant pat Horseshoe Falls kroklo briaunos, nusišovė vienas šveicarietis, Pierre L. Bovard, 22 metų amžiaus vaikiną. Jo kūnas nukrito 160 pėdų žemyn ir tik po kelių valandų buvo policijos surastas.

Francija graudena
jugoslavus nebe-
kiršinti italų

PARYŽIUS, birž. 4. — Girsdė, kad Francijos vyriausybė stipriai pagraudena Jugoslavijos vyriausybę, kad ji pavartotų visų galimų priemonių jugoslavų visuomenės opinijai nuraminti ir neleistų atsinaujinti riaušėms prieš italų ir kitokiems incidentams, kurie galėtų grėsti pavojum taikai.

Batų kirpėjų streikas
del didesnės algos

BEAVER DAM, Wis., birž. 4. — Kilus ginčui su samdytojais dėl algos, sustreikavo čia Weyenberg Shoe kompanijos batų kirpėjai. Jie reikalauja daugiau algos, nekad debar gaudavo.

PRIGERĖ GELBEDAMAS
NUO PASKENDIMO
DVI MOTERIS

MARINETTE, Wis., birž. 4. — Peshtigo upėj prigėrė George Albright, gaisrininkas, bandydamas išgelbėti dvi skęstančias moteris. Moterys buvo kitų žmonių išgelbėtos.

Chicagai ir apalinkei federalinis oro biuras šiai dienai pranešauja:

Iš dalies debesuota ir tolygiai vėsu; stiprokas žiemų rytų vėjas.

Vakar temperatūros buvo tarp 52° ir 56° F.

Šiandien saulė teka 5:16, leidžiasi 8:21. Mėnuo teka 10:33 vakaro.

Prašo Ameriką iš-
traukti kariuomenę
iš Šiaurės Kinų

Nacionalistų valdžia pasižada apsaugoti amerikiečius ir kitus svetimąsias Pekine ir Tientsine

ŠANCHAJUS, Kinai, birž. 4. — Kinų nacionalistų valdžia paprašė Jungtines Valstybes, kad jos ištrauktų savo kariuomenę iš Šiaurės Kinų.

Atsakydama į Washingtono gegužės 18 dienos notą del amerikiečių gyvybės ir turto apsaugos Šiaurės Kinuose, Nankino (nacionalistų) valdžia pareiškia, kad nacionalistai vartosią tik gerai disciplinuatą kariuomenę Pekine ir Tientsine amerikiečių ir kitų svetimų šalių saugumui patikrinti.

Čango traukinys bom-
barduotas; keli ka-
reiviai užmušti

MUKDENAS, Mandžurija, birž. 4. — Pabėgęs iš Pekino, kur jis per dvejus metus buvo Šiaurės Kinų diktatoriumi, maršalas Čang Tsolinas šį rytą parvyko į Mukdeną, sužeistas.

Besiartinant į Mukdeną, į Čang Tsolino traukinį buvo paleistos kelios bombos, kurių sprogdimo vienas vagonas buvo sudraskytas ir keli buvusio diktatoriaus sargybos karieiviai užmušti. Pats Čang Tsolinas buvo lengvai sužeistas. Del traukinio bombardavimo kaltę verčiama nacionalistų simpatizuotojams.

Latvių socialdemokratų
interpeliacija del per-
sekiojimo profsajungų

RYGA, geg. 19. — Latvijos seime socialdemokratų frakcija įteikė vyriausybei interpeliaciją del profesinių sąjungų persekiojimo. Interpeliacija priimta. Vyriausybė duos atsakymą per 7 dienas.

Sic transit gloria...

Arba kaip šandien vokiečiai myli buvusius savo valdovus ir jų pakalikus.

HAMBURGAS, Vokietija, birž. 4. — Kaip šandien Vokietijos žmonės "myli" buvusius savo valdovus ir dar likusius jų garbintojus, pamatė vakar patį princą Vilhelmą, vyriausias buvusio kronprinco sunus, ir jo trys dėdės: princas Oskaras, princas Eitelritzas ir princas Augustas Vilhelmas.

Monarchistų vadinama Plie-no šalmo organizacija rengė nacionalinį paradą "Hamburgui paimti su ramia 130,000 vyrų armija."

Bet vietoj žadėtos 130,000 armijos, ginkluota policija lydėjo gatvėmis vos apie 50,000, dėdama visų pastangų apginti monarchistų buvusius nuo judusių gyventojų.

Kai kurios monarchistų bandos, atplaukusios laivais, negalėjo nė krantan išlipti, kadangi dokų darbininkai pasitiko jų laivus akmenimis, plytgaliais ir purvais.

400 Kinų komunistų
nukauta, 400 pa-
imta nelaisvėn

KANTONAS, Kinai, birž. 4. — Gauti čia pranešimai sako, kad kautynėse tarp komunistų ir valdžios kariuomenės Ling-sui, Hainano saloj, keturi šimtai komunistų buvę nukauti ir tolygus skaičius paimtas į nelaisvę.

Girdėt, kad Kantone taip pat bus paskelbtas karo stovis, kadangi esą žinių, jogei komunistai rengia sukilimą.

Kratos ir masiniai
areštai Lietuvoje

Kaune suimta

Kaune iš 10 į 11 gegužės areštuoti Sabakonis, Paulauskas, Palaitis ir 2 gimnazistai.

"Liet. Aidas" 94 nr. rašo: "Naktį iš gegužės 10 į 11 d. kriminalinė policija likvidavo slapta "plečkaitininkų" organizaciją. Visoj Lietuvoje padaryta nemažai kratų ir areštuota apie 30 asmenų. Kaune areštuota 5 asm., kituose rajonuose areštuota po 2—3 asm. Kretingos apskr. suimta daugiausia. — Viso 20 asm. Pas suimtuosius rasti daug Plečkaičio savaitraščio "Pirmyn" numerių."

Kretingoj suimta

"Liet. Keleivis" 111 nr. rašo: "Gaunamomis žiniomis naktį iš 10 į 11 gegužės kriminalinė policija Kretingos apskr. suėmė 21 žmogų, kurie priklausė slapta plečkaitininkų organizacijai."

Areštai Jonišky

Joniškų, Šiaulių apskr., gegužės 11 d. politinė policija padarė kratas pas Brijūnus. P. Brijūnas buvo areštuotas. Po kyotos tą pačią dieną paleistas. Be to, padaryta krata pas Steponą Zubauską, Miškunų k., Goščių v. Jis areštuotas. Buvo keleta kratų ir Skaisgirio valsčiuje.

Suėmė du studentus

Dotnuvoje gegužės 10 d. 12 val. areštuoti Dotnuvos Žemės Ukio Akademijos studentai P. Miškus ir J. Bulavas.

Kratos Panevėžy

Panevėžys. — Gegužės 10 d. padaryta krata pas VII klasės II-ros Valst. Gimnazijos mokinį B. J.

Gegužės 11 d. 6 val. ryto areštuoti Norkunas ir Mikėlinas. Palaikius pusantrų paros paleisti.

Francuzų lakunams ke-
lionė į Indiją nepavyko

KONSTANTINOPOLIS, Turkija, birž. 4. — Francuzų aviatorius kap. Arrachart ir jo kompanionas maj. Rignot, vakar išskridę iš Paryžiaus ilgon keljonė į Indiją, del nepalaukaus oro šiandien buvo priversti nusileisti Konstantinopoly.

BALTIMOREJ NUSAUTAS
ADVOKATAS BROWN

Baltimore, Md., birž. 4. — Pasalomis buvo mirtinai pašautas vietos advokatas Clifton S. Brown, kai jis ėjo iš savo ofisų. Šovikas buvo suimtas, kuris nugabentas į policiją susmuko be sąmonės.

Sovietai skelbia ka-
rą savo tinginiams
ir apsileidėliams

Maskva prabilo apie reikalą demokratijos ir visų visuomenės klasių bendradarbiavimą Rusijai pakelti

MASKVA, birž. 4. — Centralinis vykdomasis komitetas paskelbė visoje Rusijoje proklamaciją, kuria paskelbiamas griežtas karas "biurokratinėi" komunistų partijos "mašinai."

Proklamacijoje pabrėžiama būtinas reikalus negailestingos kritikos savęs ir energingo ėmimo nagan ne tik proletarijų diktatūros prieš, tokių kaip Donbaso inžinierių sabotažininkų, "kulakų" [turtingų ūkininkų] ir buržujų, bet taip pat ir tinginių, apsileidusių, savo priedermių kaip reikiant neatliekančių komunistų.

Proklamacijoje pareiškama, kad turinti viešpatauti tikra, o ne nuodota, partijos demokratija. Reikia butinai drąsiai kelti aikštėn partijos ir administracijos blogumus ir padaryti, kad biznio direktoriai laikrai dirbtų, v. i. k., o nebūtų tik guminiai antspaudai.

Palaižunavimas, tingumas, nestopumas, kriminališkas apsileidimas ir tolygus blogumai turį but galų gale pašalinti, ir tomis ligomis sergantiems kaltininkams, ar jie užima aukštas ar žemas vietas, pasiūlymo nebebus.

Proklamacijoje sakoma, kad atsteigti sovietų Rusiją iš atsilikusios žemės ukiu šalies ir paversti ją pramonės šalimi esą galima be aktyvo visų visuomenės klasių bendradarbiavimo, o todėl komunistų partija savu ruožtu turinti kooperuoti su tomis masėmis, o ne vyti jas šalin.

Socialistai nominavo
moteriškę į gubernatorius

BOSTON, Mass., birž. 4. — Massachusetts socialistų partija kandidatų į valstijos gubernatorių nominavo Mrs. Donovan Hapgood, bostonietę, Powers Hapgood'o žmoną.

Du asmens užsimušė
aeroplanui nukritus

LOS ANGELES, Cal., birž. 4. — Ties Culver City, šalia Los Angeles, nukrito aeroplanas iš 200 pėdų aukštumos. Du jaunuoliai, Cecil Wehrman, 18, ir Irving Starnes, 21 metų amžiaus, aeroplano pasakieriai, užsimušė, o pilotas Harry Carley taip skaudžiai susižeidė, kad irgi turbut neapsaveiks.

Chicagietis oro akrobatas
užsimušė

BLAIR, Neb., birž. 4. — Oro akrobatas Albert McPhedridge, chicagietis, užsimušė, andydamas iš aeroplano, 2000 pėdų aukštumoje, nušokti su parašytu žemėn.

LONDONAS, birž. 4. — Lakunas George H. Wilkins, kuris bendrai su Eielsonu neseniai nuskrado iš Alaskos į Špicbergeną, karaliaus Jurgio tapo padarytas vyčiu (knight) ir dabar jau vadinsis "Sir" George.

KORESPONDENCIJOS

Kenosha, Wis.

Kenosha aplankius

Geg. 19 d. turėjau progą aplankyti Kenosha ir vieną kitą lietuvių įstaigą šiame gražiame mieste. Sakau, gražiame, nes Kenosha randasi labai gražioje vietoje, ant Michigano ežero kranto, tik 50 mylių nuo Chicagos. Gyventojų, rodos, turi apie 60,000.

Pirmiasia aplankiau savo seną pažįstamą Juozą Jurevičių, vieną iš pirmųjų lietuvių apsigyvenusių Kenoshoje. Kaip senas gyventojas, jis yra visiems pažįstamas netik Kenoshoje, bet ir aplinkinėje. P-as Jurevičius turi pasistatus gasolinę stotį West Side Filling Station prie 52 St. ir 22 Ave. Tai yra vienatinės lietuvių gasolinės stoties šiame mieste ir lietuvių plačiai ją naudoja pirkdami čia kurą savo automobiliams. Dabar Jurevičius nupirgino gasoliną nuo 16c iki 14½ c, arba 6 galionai už \$1. Taiigi žmonės sutaupys nemažai pinigų pirkdami gasoliną ir aliejų pas Jurevičių.

Antras lietuvis biznierių, kurį teko aplankyti, buvo Kazimieras (Chas.) Labanaukas. Gyvena jis Kenosha jau 26 metai ir yra senas biznierių. Per 20 metų Labanaukas turi mėsos ir groserio sankrovą prie 1704—57 St. Be to per pastaruosius 6 metus yra generalinis agentas Kenoshoje, Burlingtone ir So. Midwaukee garsiųjų Maytag skalbiųjų mašinų. Taipiau parduoda prosinimo mašinas, Frigidair elektrinius šaldytuvus ir radio. Žodžiu, mūsų tautietis yra gerai įsigyvenęs. Jis yra mandagus, teikia gerą patarnavimą, o ir mašinas parduoda vien kuogeriausiu išdirbysčių, tai turi ir didelio pasisekimo.

Aplankiau ir "Naujių" kontestantą J. Martin, vedėją Martin's Realty Co., 4604 — 7 Ave. Džiaugiasi, kad biznis gerai eina, kad lietuviai vis daugiau ir daugiau nuosavybių įsigyja, reiškia, lietuvių turtas auga. Man bebunant mačiau žmonių atėjusių namus pirkti, bei užbaigti pirkimo reikalus. Buvo ir svetimtaučiai. Matyt, kad ta įstaiga yra plačiai ir tarp svetimtaučių žinoma.

Sykiu su p. Martin aplankėm ir kitą real estatininką, slavą Mirko Mulich, turintį ofisą Burke Bldg., 618—56 St. Nors jis yra slavas, bet varo platų biznį ir su lietuviams, parduodamas namus, lotus, skolindamas pinigus ir t.t. Mulich yra senas Kenosha gyventojas, draugiškas žmogus, geras lietuvių draugas. Pereito rudenio rinkimais jis buvo kandidatas į taikos teisėjus (justice of the peace).

Važiudami pro šalį sustojome pas Z. A. Banį, turintį Ice Cream Parlor prie 4420—21 Ave., netoli Washington parko. Ikišiol šaltakosė man budavo vis vienoda, kur ją priklausau ar valgydavau. Bet kuomet paragavau šaltakosės pas p. Banį, tai pamaciau, kad ir tarp šaltakosių yra didelio skirtumo. Pasiteiravęs sužinojau,

kad p. Banio parduodama šaltakosė yra išdirbama Purity Ice Cream Co., kurios atstovu Kenoshoje yra Jonas Bedral.

Kadangi man labai patiko Purity šaltakosė, tai vyko pas p. Bedral, 5130—19 Ave., pamatyti kaip tą šaltakosę išdirbama. Bet p. Bedral yra tik generalinis atstovas Kenoshoje, o pati šaltakosė yra išdirbama Racine. Tečiaus kada Racine yra tik už 10 mylių nuo Kenosha, tai netrukome nuvykti ir į pačią dirbtuvę. Purity Ice Cream Co. dirbtuvė yra nemaža, gerai įrengta ir labai švari. Ji pati perka ir parduoda pieną, tad turi galimybę ir geriausią šaltakosę pagaminti, kuri savo skanumu ir sveikumu viršija visas kitas. Jus patys paragaukit tos šaltakosės ir pamatysit, kad aš tiesą kalbu.

Tiek šį kartą apie Kenosha ir jos biznierių. Gal kada ir pats apsigyvensiu šiame lietuviškame mieste, nes čia išrodo kaip Lietuvoj,—visur medžiai ir sodnai. Dirbtuvių irgi čia yra nemažai, ir tai didelių: Nash Motor Co., Simons Co., American Brass Co. ir daug kitų mažesnių dirbtuvių.

—Kenosha Bunant.

Cleveland, Ohio

Nors pavasaris jau prašvito ir nominacijos jau praėjo, bet nedarbas vis dar tebeviešpatauja. Tūkstančiai darbininkų vaigsto gatvėmis, patys nežinodami ko ieško: darbo ar pinigų, nes nė vieno jų negalima rasti. Daugelis darbininkų manė, kad nominavus tulus politikierius darbai pagerėsia. Bet apsiavylė. Dabar visi laukia balsavimų. Atsiranda net ir agitatorių, kurie pasakoja, kad jei republikonai laimės rinkimus, tai viskas pagerėsia, nes vieni republikonai tik galį tai padaryti. Pet juk ir dabar ne kas, kaip republikonai valdo šalį, o ką gi gero jie mums padarė? Milionai darbininkų vaigsto be darbo, o tūkstančiai darbininkų badauja. Nė republikonai, nė demokratai gero mums nepadarys, nes jie visi tarnauja kapitalistų klesai ir

Ten ir iš LIETUVOS

per Bremena Didžiausiu ir greičiausiu Vokietijos laivu

COLUMBUS

Arba kitais šios linijos laivais. Tikslai 8 dienos ant jurių

Puikys trečios klesos kambariai, tikslai staterooms

Prie vietinių agentų arba

130 La Salle St., Chicago, Ill.

NORTH GERMAN LLOYD

tik jos interesais tesirupina. Darbininkų buvį gali pagerinti tik pačių darbininkų partija. Ta darbininkų partija yra Socialistų partija ir visi turėtų balsuoti už jos pastatytus kandidatus.—J. S. Jarus.

Waukegan, Ill.

Pereitą sekmadienį įvyko čia, Lietuvių Auditorijoje, Lithuanian Building and Loan Association of Waukegan susirinkimas.

Waukeganiečiai buvo susilaukę svečių iš Chicagos, kurie yra taipgi pasižymėję spulkių darbuote. Atlankė Waukeganą lietuvių spulkių Lygos valdyba ir keletas kitų darbuotojų.

Valdybos nariai buvo: pirm. p. Kazanaukas, sekretorius J. J. Zolp.

Waukeganiečiai turėjo itin pasekmingą susirinkimą. Žmonių buvo daug, o ir skaitlingas burs susirinkusiųjų įstojo spulkon.

Prabilo į susirinkusius taipgi svečiai chicagiečiai. Sujdomino spulkių ideja susirinkimą ypatingai p. Zolpo kalba. Jis, mat, moka suprantamai ir gyvai išpasakoti savo mintis.

Waukegano spulkos pirminkas ir sekretorius, suirinkimui pasibaigus, užprašė svečius vakarienei. Vakariene buvo puiki.

Abelnai, reikia pasakyti, kad atsilankymas kitų spulkių darbuotojų "svečiuosna" duoda gerų pasekmių. Sitokie vizitai gal būtų gerai dažniau padaryti.—Plunksnagriuža.

TIKRAI

RED TOP
MALT EXTRACT

"Jis yra geriausias

Daugiausiai išparduodamas. Bandyk jį!" Reikalaukit dykai katalogo ir knygtės del darymo valgiu. Paprastas arba apynių skonio

Unijos išdirbimo Paragaukit jį! Pauostykit jį! Jis yra VISAI skirtingas! Chicago Ofisas 217 E. Illinois St., Chicago, Ill.

Tiktai \$5 Pilna Egzaminacija, \$5

Specialistas gydyme chronišku ir nauju ligų. Jei kiti negalėjo jums išgydyti, atsilankykite pas mane. Mano pilnas išegaminavimas atidengs jūsų tikrą ligą ir jei aš apsimisčiau jį gydyti, sveikata jums sugrįš. Eikite pas tikrą specialistą, kuris neklauš jus kur ir kas jums skauda, bet pats pasakys po galutinio išegaminavimo — kas jums yra.

DR. J. E. ZAREMBA

20 W. Jackson Blv., netoli State St.

Kambariai 1012, 1015, 1018. Imkit elevatorių

CHICAGO, ILLINOIS

Ofiso valandos: nuo 10 ryto iki 1 po pietų, nuo 5 iki 7:30 vakaro. Nedėlioj nuo 10 ryto iki 1 po pietų.

AR JUMS REIKIA PINIGŲ?

1-2 ir 3 MORGICIAMS

Eighteenth Bond & Mortgage Organization

I. F. Dankowski, pres.

C. J. Dankowski, išd.

1618 West 18-ta Gatvė

Sveikatos peržiūrėjimas

Ar senai kreipėsi prie gydytojo dėl sveikatos peržiūrėjimo? Ar tavo gydytojas reguliškai peržiūri tavo akis, ausis, nosį, dantis, odą, širdį, plaučius, rankas, kojas ir visas kitas kūno dalis?

Ar tau savo kūnas reikia labai jauslią ir brangią masiniją? Kiekviena dalis tos masinijos turi daugiau drutumo ir pajėgos, negu gyvenimas reikalauja. Bet labai daug žmonių nežino iki kokio laipsnio gali įtempti įvairias kūno dalis. Gydytojas, peržiūrėjęs kūną, galės patarti kiek kūnas pajėgia dirbti.

Gamtos pageidavimai nevisuomet veda prie gero. Noras valgyti gali priversti žmogų persivalgyti, arba jeigu kūnas silpnas, žmogui nesinori valgyti. Nekurios kūno dalys per sunkiai dirba, kitos visai neveikia.

Paprastai žmonės nekreipia atydos į akis ir ausis. Laukia pakol pradeda skaudėti. Del dantų 90 nuoš. visų vyrų, tarpe 21 ir 30 metų senumo, buvo prašalinti iš armijos. Šiomis dienomis daugelis mokyklų reikalauja peržiūrėjimo vaikų sveikatos. Tėvai retai kreipia atidos į vaikų dantis, bet mo-

kyklų peržiūrėjimai parodo labai daug vaikų su sugedusiais, supuvusiais dantimis. Pūnantys dantys atsiliepia kitose kūno dalyse.

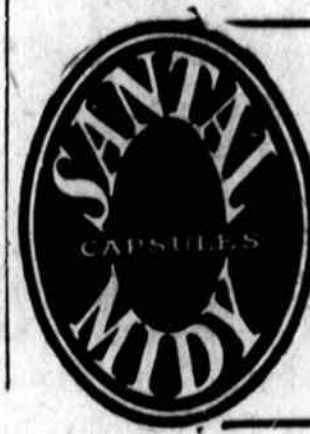
Koks yra gyvenimas be sveikatos? Bet kiek žmonių mąsto apie sveikatą sveiki budami? Žinoma, nereikia susirupinti apie sveikatą, bet svarbu apsipazinti su brangiausia iš visų mašinų, suprasti tos mašinijos silpnumus ir stengtis juos padrutinti. (FLIS).

Prasidėjo Moose konvencija

Vakar Chicagoj prasidėjo didžiulis amerikonių organizacijos — Moose — 40ta metinė konvencija.

Ilgos "distancijos" šokiai

Pereitą šeštadienį Coliseum trobėsėje prasidėjo šokių kontestas — butent, kas iš Chicagos šokėjų ilgiausią laiką galės šokti. Kontestan stoji 127 poros. Pirmadienį beliko tik 36 poros. Prizų laimėjusioms poroms bus išdalinta \$3,500.

Naktinis Pūslės Silpnumas arba skausmai Prašalinami saugiai su SANTAL MIDY Capsules Parduodama visose vaistynėse

Stebėtinai Išradimas Nuo Skaudamų Kojų

LABAI stebintis nuo skaudamų kojų išradimas. Prašalina minkštus kornus ir sutrinimus kaip magija. Prašalina kojų degimą ir skaudėjimą beveik iš sykiu. Prašalina atsidavimą. Padaro kojas vėsiois ir maloniomis, kad jūs norite šokinėti ir šokauti iš džiaugsmo!

Pabandyk šį gerą kojų paderį šiandien. Lengva vartoti—trumpu laiku be trubelio. Tik pakratyti ant kojų. Malonus vėsumas ir palengvinimas ateina tuojau. Parker's Foot Care šiandien jūsų vaistinėje.

Parker's FOOT CARE 35c

Modelio T Fordai

Dar Jums Gali Tarnauti

Per Visą Eilę Metų

Pridėjus keletą dolerių jūs galite važiuoti tukstančius mylių savo senuoju automobiliu

MODELIO T Fordas vis dar tebėra puikus automobilis. Jis pirmavo automobilių parodoje per 20 metų ir šiandien daugiau žmonių jį vartoja, negu kokią kitą automobilį. Daugiau kaip aštuoni milijonai Modelio T Fordų tebėra veikliame naudojime miestuose, miesteliuose ir sodybose, ir daugeliu jų dar galima važinėti dvejus, trejus bei penkerius metus ir net ilgiau, su labai mažomis užlaikymo išlaidomis.

Modelio T dalys ir reikiamas darbas lėšuoja nepaprastai mažai, aciū įsigyvenusiems tokiams Fordo nusistatymui.

Nauji palaipai-sparnai, pavyzdžiui, telėšuoja tik \$3.50 iki \$5 kiekvienas, už darbą skaitant tiktai \$1 iki \$2.50. Suderinimas motoro ir pakeitimas komutatoriaus dėžutės, elektrinių šepetukų ir vibratoriaus galiukų lėšuoja tik \$1, su maža kaina už medžiagas. Stabdytuvų (breikių) spragės gali būti įdedamos ir rankiniai, priepuolio stabdytuvai pritaikomi, teskaitant už darbą tiktai \$1.25. Gi \$4 iki \$5 apmokės darbo lėšas viso nutaisymo prieašies ašies, resorų ir jų skersinėlių suvaržymų bei ratų tiesiau nustatymo, nutaikymo ir suderinimo.

Darbo kaina už pilną pataisymą vidutinės užpakalinės ašies siekia nuo \$5.75 iki \$7. Valvų ištekinimas ir anglies (karbono) išvalymas galima atlikt už \$3 iki \$4.

Visi keturi nauji pistonai telėšuoja tiktai \$7. Užmokėjus už darbą \$20 iki \$25 jūs galite turėti savo motorą ir transmisiją pilnai sutaisytą. Dalys yra ekstra.

Visos šios kainos, žinoma, yra apamos, todėl kad kainos reikalingų medžiagų priklausys nuo kiekvieno automobilio stovio. Jos, tačiau parodo žemas lėšas, reikalingas sutaisymui Modelio T Fordo, taip kad jis tarnautų dar tukstančiams mylių.

Pasimatykite, todėl, su artimiausiu Fordų pardavėtoju, ir tegul jis apskaito lėšas nuodugnaus sutaisymo jūsų Modelio T. Fordo. Jis jums išanksto pasakys, kiek tikrai lėšuos tas visas darbas.

FORD MOTOR COMPANY

Detroit, Michigan

Nauji Okeo-Edeon lietuviški rekordai — 10 colių ant abiejų pusių, kaina 75c. Perkant sykiu 6 mes apmokame prisiuntimo lėšas.

IDAIVAO J. BABRAVICIUS — Tenoras

26058 Graži čia Giružė ir Atsigėriau Arielkytės

26057 Zydėlis iš Vilkaviškio Miestelio ir Pas Darželį Trys Mergelės

ŠOKIŲ MUZIKA

26059 Vilniaus, Valcas ir Kur tu Eini? Polka

26056 Sesutė, Valcas ir Visiems Tinka, Polka

26055 Vestuvių Polka ir Jaunavedžių Polka

ANTANAS VANAGAITIS

26053 Sharkis, Trys Vyrukai Susitarė ir Sena Jaunystė

26054 Barbora ir Kad Nėr Alaus

KARISKAS BENAS

26051 Graži, Polka ir Geltonplaukė, Polka

26052 Pirmo Pėstininkų Pulko, Maršas ir Senas Draugas, Maršas

ARMONIKA IR GITARA

26050 Palangos, Valcas ir Vestuvių, Polka

KOMISKI DIALOGAI

— J. Geležūnas ir P. Bukšnaitis

26049 Sveikas Ligonis ir Naujas Žiuponas

26046 Laimė ir Nelaimė ir Bevaikis

26043 Scrantų Melagis ir Šv. Rokus

26027 Bevaikis pas Doktorą ir Šmikius Dainininkas

IDAIVAO LIETUVOS VALSTYBES OPEROS ARTISTAS,

K. PETRAUSKAS

26028 Dul Dul Dulele ir Bernužėli-Nesvoliole

26035 Stasys ir Plaukia sau Laivēlis (Fortepionas, smuika ir cello)

26040 Arija iš operos "Rigoletto" ir Neverk Brangi — Aš So-deika

IDAIVAO LIETUVOS VALSTYBES OPEROS ARTISTAS,

CH. SULGINAS

26029 Visur Tyla ir Oi Berneli, Vienturi (duetas — V. Gri-gaitienė ir Sodeika)

26044 Margarita, iš Operos "Faustas" ir Arija iš Operos "Samsonas ir Dalila"

Katalogą prisiunčiam Dykai

JOS F. BUDRIK, Inc.

MUZIKOS KRAUTUVĖ

3417 S. Halsted St.

Chicago, Ill.

MOKYKLOS NURSE

SAKO, KAD VISOS MERGINOS TURĖTU ŽINOTI ŠITA

KALBĖDAMA auklėsenos mokyklos merginoms apie asmeninę higieną, patyrusį distributorius pasakė:

"Viena pagrindinių taisyklių del merginų sveikatos, reikia užlaikyti sistematine norma stovyje. Normalis maitinimas ir dieta turi but vartojama. Esant reikalui yra naudinga vartoti nujol, nes jis nekenkia sveikatai. Ypattingai merginoms yra momentų, kuomet nujol turėtų buti vartojamas. Paimk laukia kiekvieną vakarą. Jos nepadarys nemagumo."

Nujol gali vartoti netla-rint kaip jus jaučiatės. Kiekviena moteris privalo turėti tuomet namie.

KALBĖDAMA auklėsenos mokyklos merginoms apie asmeninę higieną, patyrusį distributorius pasakė:

"Viena pagrindinių taisyklių del merginų sveikatos, reikia užlaikyti sistematine norma stovyje. Normalis maitinimas ir dieta turi but vartojama. Esant reikalui yra naudinga vartoti nujol, nes jis nekenkia sveikatai. Ypattingai merginoms yra momentų, kuomet nujol turėtų buti vartojamas. Paimk laukia kiekvieną vakarą. Jos nepadarys nemagumo."

Nujol gali vartoti netla-rint kaip jus jaučiatės. Kiekviena moteris privalo turėti tuomet namie.

KALBĖDAMA auklėsenos mokyklos merginoms apie asmeninę higieną, patyrusį distributorius pasakė:

"Viena pagrindinių taisyklių del merginų sveikatos, reikia užlaikyti sistematine norma stovyje. Normalis maitinimas ir dieta turi but vartojama. Esant reikalui yra naudinga vartoti nujol, nes jis nekenkia sveikatai. Ypattingai merginoms yra momentų, kuomet nujol turėtų buti vartojamas. Paimk laukia kiekvieną vakarą. Jos nepadarys nemagumo."

Nujol gali vartoti netla-rint kaip jus jaučiatės. Kiekviena moteris privalo turėti tuomet namie.

KALBĖDAMA auklėsenos mokyklos merginoms apie asmeninę higieną, patyrusį distributorius pasakė:

"Viena pagrindinių taisyklių del merginų sveikatos, reikia užlaikyti sistematine norma stovyje. Normalis maitinimas ir dieta turi but vartojama. Esant reikalui yra naudinga vartoti nujol, nes jis nekenkia sveikatai. Ypattingai merginoms yra momentų, kuomet nujol turėtų buti vartojamas. Paimk laukia kiekvieną vakarą. Jos nepadarys nemagumo."

Nujol gali vartoti netla-rint kaip jus jaučiatės. Kiekviena moteris privalo turėti tuomet namie.

KALBĖDAMA auklėsenos mokyklos merginoms apie asmeninę higieną, patyrusį distributorius pasakė:

"Viena pagrindinių taisyklių del merginų sveikatos, reikia užlaikyti sistematine norma stovyje. Normalis maitinimas ir dieta turi but vartojama. Esant reikalui yra naudinga vartoti nujol, nes jis nekenkia sveikatai. Ypattingai merginoms yra momentų, kuomet nujol turėtų buti vartojamas. Paimk laukia kiekvieną vakarą. Jos nepadarys nemagumo."

Nujol gali vartoti netla-rint kaip jus jaučiatės. Kiekviena moteris privalo turėti tuomet namie.

Pirkit nuo mėsos oleolio kalnoms. Copper coil gasolis šildytuvams virtuvės boileriai, \$5.85—Klauskite Pono Musli.

Peoples Plumbing & Heating Supply Co. 400 Milwaukee Ave. 461 N. Halsted St. Haymarket 0070—0079

Garsinkitės Naujienose

CHICAGOS ŽINIOS

Chicagos sveikata

Paskutinės savaitės biuletenas Chicagos Sveikatos Departamento komisinerius, Dr. Kegel, sako:

"Dabar jau laikas kudiui pradėti repleinėti. Kai jis pradeda tyrinėti savo mažą pasaulį, paprotis dėti burnon įvairius dalykus kai kada esti priežastimi to, kad užsikrečia jo dantų smegenys, kurios ir be to skauda, nes dantys digsta; tatau gali taipgi tapti priežastimi gerklių ligų.

"Repleinėjimas tečiaus neturėtų būti draudžiamas; tik žiūrėkite, kad kudiui drabužiai būtų švarūs arba kad jis nesusižeistų. Jo repleinėjimas yra naudingas jam. Jei paklošite ant grindžių antklodę, tai kudiui nesusižeistų; tatau irgi apsaugos jį bent šiek tiek nuo užsivargimo; motinai lengviau bus daboti, o kudiui gaus reikalingo mankštini-mosi.

"Motina dabar privalo ypatingai žiūrėti, kad kudiui pirštai būtų švarūs; taipjau jį privalo daboti, kad kudiui žaislai būtų švarūs, kadangi ir juos jis gali dėti burnon."

Dar keturi teisėjai kriminaliam teismui

Keturi teisėjai tapo laikinai paimti iš Circuit teismo ir paskirti kriminalio teismo byloms. Dalykas toks, kad kriminaliame teisme yra tiek bylų, jog reikia ekstra teisėjų, idant sutrumpinus bylų kalendorių. Šiuo laiku pavieto kalėjime, kuris buvo pastatytas 500 kalinių, randasi 1,375 kaliniai. Susigrudimas kalėjime toks, kad kameroje esama kiekvienoje po 3-4 kalinius vietoje vieno.

Pašovė detektyvą

Trys piktadariai pašovė detektyvą William O'Connor, kuris užtikto juos soft drinks parloryje, 7135 So. Halsted street. Detektyvas mirė. Banditai atėmė iš parlorio savininko \$70. Detektyvas mėgino juos suimti.

Keturi jauni banditai įėjo restoraną, kuris randasi adresu 1900 So. Throop street. Jie paliepė restorano savininkui Tomaševičiui ir trims kostumeriams sugulti ant grindžių. Banditai pasiėmė 87 dolerius. Kai vienas kostumerių, Samuel Paich, 1729 So. Ashland pasijudino, banditai jį pašovė į pilvą ir sužeidė gal but mir-tinai.

Keturi banditai apiplėšė automobilistų burį ties namais 5238 Aberdeen street. Keturi — du vyru ir dvi merginos — sėdėjo automobiliuje. Banditai atėmė iš Jono Vasnausko, 3135 So. Lowe ave., \$12.00; iš jo draugo Ray Smith — \$13.00. Iš vienos merginų — Antoinette Kubin — žiedą. Vėliau detektyvų būriui pavyko areštuoti jauną vyrą, kuri policija nužiuri dalyvavus apiplėšimuose.

Aplink žemę dviračiu

Šiomis dienomis Chicagon atvyko Erich Hilbert, 23 m. vokiečių, kuris keliauja aplink pasaulį dviračiu. Jis jau padarė 29,000 mylių. Dar rengia-

(Pacific and Atlantic Photo)

Magda Lupescu, Budapešto pirklio žmona, del kurios Rumunijos kron-princas Karolis atsižadėjo sosto, pametė savo pačią ir pabėgo užsienin. Išguiti iš Anglijos, abu apsigyveno Belgijoje. Karolis dabar norėtų atgauti sostą, bet nevyksta. Sostą valdo jo 6 metų sunus Mikas, padedamas trijų regen-tų.

si padaryti kitas 20,000 iki su-grįš Vokietijon. Jis apkeliauo Afriką ir Pietinę Ameriką. Dabar vyks Kanadon, po to mano atkankyti Siberiją, vaka-rų Rusiją ir tuomet grįžti Leip-zigian, iš kur jis paeina. Hilbert jau keliauja penkerius metus.

HIGHLAND SCREEN CO.
2310 W. 69 St. Tel. Republic 3558
Išdirbinėtojai visokių durų.
Specialio didumo darom pagal orderį
Išdam šietelius

MURINIS arba MEDINIS

\$10 įmokėti — kiti lengvais iš-mokėjimais i 24 mėnesius. Musų specializacija yra budavoji-mas mūrinių ir medinių garadžių vi-sokių stilių ir rūšių.

Pakeliame namus, padedame konk-ryt pamatus. Visoks cementinis dar-bas, perdirbame portius ir sunpar-lorius. Mielu noru priduosime ap-skaitliavimą ant pareikalavimo — be užmokesties. Mes einame visur, Chi-cagoje ir i priemiesčius. Prisiųskite savo vardą, adresą jeigu norite in-formaciją.

Vardas _____
Adresas _____
Quality Construction Co.
North Shore ofias ir Yardai
119 Chicago Ave.
Evanston
Tel. University 3950 arba
Rogers Park 8270

G E R B. Naujienu skai-tytojos ir skaitytojai prašomi pirkinų reikalais eiti i tas sankrovas, kurios skelbiasi Naujienose.

RUSIŠKOS IR TURKIŠKOS VANOS

To paties savininko priežiūroj per 30 metų. Mūsų motto: PATAR-NAVIMAS. Atdara dienomis ir vakarais. Moterims seređoj iki vi-durnakčiui. Lietaus lašai, vanos ir prudas visada.

908 W. 14 St., 2 blokai i vakarus nuo Halsted St.
Phone Canal 2544—2545

Rusiškos ir Turkiškos Vanos

12th STREET

Tel. Kedzie 8902

3514-16 Roosevelt Rd.
arti St. Louis Ave.
CHICAGO, ILL.

Chicagos Pasaulinė Paroda

Susiorganizavo čekų komi-tetas padėti ruošti Pasaulinę parodą Chicagoje 1933 metais. Čekų grupės pirmininku iš-rinktas Anton Cermak, Cook pavieto tarybos pirmininkas. Čekų susirinkimas įvyko 1 d. birželio La Salle viešbutyje.

Nušovė garadžo savininką

Keturi vyrai pasitiko Dovi-dą Albin, Midwest Garage Owners asociacijos prezidentą, kai šis atvažiuo namo ir iš-lipo iš auto (ties 28 North Waller Ave.). Keturi vyrai įsi-sodino jį i savąjį autą, pavežė pusę bloko, persovė ir išmetė iš auto. Patys gi pabėgo.

TEISINGAS PATARNA-VIMAS

Perkam, parduo-dam ir mainom namus, lotus, farmas, taipgi ir visokius būstus.

C. P. SUROMSKI & CO.
Real Estate
3352 S. Halsted St.
Phone Yards 6751

Budriko Radio Skyrius

Visados yra pripildytas naujais 1929 modeliais ir kainos yra že-mesnis kaip kitur.

RCA Radiola 18 už \$137.50
su tubomis
Atwater Kent 37 už \$110.50
su tubomis
Atwater Kent 38, 8 tubų už \$150.00
su tubomis

Freshman AC, 6 tubų už \$98.00
Victor Orthophonic Victrola ir
Radio kruvoje — elektrikinis
už \$249.00

Šitas gražus, nau-jas Radio — Freshman arba Atwater Kent, 6 tubų prijungia-mas prie elek-tros. Radio su visko, nieko dau-giaus nereikia pirkti, už \$87.00

Šitos Victor Vic-trolas kainu \$12 Su Rekordais

Nauja knyga Radio-Log, kiekvienam DYKAI

Naujas Grojklis Pianos. Vertės \$600.00, už \$245.00

Jos. F. Budrik, Inc
3417-21 S. Halsted St.
Chicago, Ill.
Tel. Blvd. 4765

FLIT

ISNAIKINA
Kandis, Tarakonūs,
Blakes, Muses Ir
Kitus Vabalus

GARSINKITĖS NAUJIEŅOSE

Liaudies šokiai parkuose

Jackson, Washington, Gar-field, Columbus ir Lincoln par-kuose rengiama birželio 9 die-ną pramoga, kurios programų žymią dalį sudarys įvairių Eu-ropos šalių liaudies šokiai. Programe bus ir kitokie nume-riai išpildyti. Tarpe kitų šokių bus šokama lietuvių šokis "No-riu miego". Jeigu kartais tą dieną lytų, tai pramoga taps atidėta dar kitam šeštadieniui.

Kornai Skausmo nēr akymirksny

Tučiuojinis palengvėjimas, šiuo saugiu, tikru būdu. Dr. Scholl's Zino-pads priklauso prašalimo ir auto-vos trynimui — tai vienintelis mokes, būdas gydyti kornus. Jie ploni, sauganti, gy-danti. Visose apšiekose, auto ir dept. krautuvėse. — 35c.

Dr Scholl's Zino-pads

Uždėkite vieną — skausmo nēr!

Prasidėjo tyrinėjimas balsavimų suktųjų

Kriminalio teismo teisėjas William V. Brothers paskelbė sąrašą 100 piliečių, iš kurių bus išrinkti 23 kaip specialė grand džiūrė klausyti liudy-mus, liečiančius suktybės ir teroro žygius, papildytus ry-šyje su pastaraisiais "prima-ry" balsavimais. Valstybės rei-

SUTAUPYK PUSĖ DABAR!

Laikę gegužio mėnesio tikrai Skyrių ofisuose tikrai!

Visas darbas užsakytas gegužio mėn-ėsį bus atliktas pirmomis mėnėmis. Tai yra, perstatoma VIENODU KAINU Siste-ma mūsų apšiekinių Dental Ofisų.

SKYRIAUS OFISAS
1800 S. Halsted St.
Dantų Setas už 1/2 \$12.50
\$15 setas \$7.50
\$19 setas \$5

VEIDAS PRIPIL-DOMAS — JIE TURI TIKTI

Geriausio aukštinio darbas už 1/2 \$2.50
\$5 Geriausio Aukštinio Crowns — \$2.50
\$5 Geriausio Aukštinio Fillings — \$2.50
\$2 Alloy Fillings — \$1
\$1 Sialabrinai Fillings — \$1
Išvalymas dantų — 50c
Šiu kaimų nerandate mūsų didžiajam ofise. DIDYSIS OFISAS įsteigtas 23 me-tai atgal.

THE HAYES DENTAL OFFICES Inc.

DR. T. T. WOOLLENS, Pres.

334 South State St.
Phone Harrison 6751

kaly grynėjas bus generalis ad-vokatas Oscar Carlstrom. Ad-vokatas Frank J. Loesch, Chi-cago Crime Commission pir-mininkas, bus galva specialiu kaltintojų.

Dykai Patarimas

Teikiamas Sergantiems Žmonėms
Pasitarkite su Dr. B. M. Ross, at-sakančiu specialistu. Jis turi tris-dešimt metų pasekmingos prakti-kos gydyme chronišku ir užsisenėjusiu ligų. Kraujo ir privatiškas li-gas, reumatizmą, skilvio triubelius, širdies ligas, inkstų, puslės, šlapin-mo ligas išgydė tuojau. Slaptos ligos, sifilis ir užkrečiamos ligos iš-gydomos. Dr. Ross sistema, moks-linių gydymu. Yra vartojama geriau-si Amerikos ir Europos metodai.

Silpnai, nervuoti ir visai suirę vyrai

Jums gali but grą-žinta sveikata ir vyriškumas specia-liu gydymu kuris sustiprina nervus ir teikia stiprumo silp-niems organams. Atsilankykite del pa-sitarimo del bile ko-kios ligos arba silp-numo.

Dr. B. M. Ross

35 So. Dearborn Street
Kampus Monroe Street, Chicago,
Crilly Building

Imkite elevatorių iki penkto aukšto. Vyrų priėmimo kambarys 508. — Moterų 608. Ofi-so valandos kasdien nuo 10 ryto iki 5 va-karo. Nedėliomis nuo 10 ryto iki 1 po piet. Panedėly, Seređoj ir Subatoj nuo 10 ryto iki 8 valandų vakare.

Dvidešimtis penki metai tame name

RUPTURA IŠGYDOMA

Be Peilio \$35 Skausmo

Vienas iš kiekvienų penkių vyrų turi rupturą. Daugelis turi ruptu-rą, bet užlaiko ją slapta ir jis la-bai maloniai gatavas pasakyti vi-sam pasauliui, kur jis gavo tokį ge-rą pagydymą, be peilio, be skausmo arba be išlikimo iš darbo.

Skaitykit ką Ponas Yania sako: "Aš nemanau, kad kokie šeši ma-no draugai žinojo, kad aš turiu rup-turą. Man ruptura buvo labai di-delė periskada. Aš nuėjau pas Dr. Flint ir jis mane išgydė ir tokiu lengvu būdu, kaip jis garino laik-raštyje; be peilio, ir be išlikimo iš darbo. Aš likau išgydytas penki metai atgal ir dabar dar esu visai sveikas."

Michael Yasia,
1022 White Oak Ave.

VERICOSE GYSLOS \$25.00

Aš taipgi gydau pasididinusias gy-slas kojose savo nuosavais išradi-mais ir metodais. Be peilio ar skau-smo. Nuo išradimo šiuo gydymuo, per aštuonis metus neturėjau nei vie-no negeistino atsitikimo. Kojos pa-tiekia taip dailios ir čystos kaip vai-ko.

Specialiai prirengti patogumai del moterų

PATARIMAI DYKAI

DR. E. N. FLINT

322 So. State St., 5 fl.

Valandos nuo 9 ryto iki 4:15 po pietų. Panedėly ir Ketverge iki 8:15 vakare. Nedėlioj nėra skirtų valan-dų. Imkit elevatorių kurį rasite tar-pe dviejų didelių krautuvės langų.

TEBUNIE VISIEMS ŽINOMA
KAD

Naujienu Piknikas

BUS

Nedėlio, Birželio 24

CHERNAUSKO DARŽE

79 ir Archer Ave., Justice Park

PRAŠOME VISŲ

Naujienu skaitytojų ir draugu pasakyti apie tai savo draugams, pažįstamiems ir kai-mynams, kad atvyktų i tą didelį Naujienu Pikniką.

NAUJIENOS.

Tel. Boulevard 0214
Plumbing, Heating
Kaipo lietuvis, lietuviams visados patarnauja luogeriausiai
M. YUSKA & CO.
4604 So. Paulina St., Chicago, Ill.

NAUJIENOS

The Lithuanian Daily News
Published Daily Except Sunday by
the Lithuanian News Pub. Co. Inc.
1739 South Halsted Street
Chicago, Ill.
Telephone Roosevelt 8506

Editor P. GRIGAITIS

Subscription Rates:
\$8.00 per year in Canada.
\$7.00 per year outside of Chicago.
\$8.00 per year in Chicago.
3c. per copy.

Entered as Second Class Matter
March 7th, 1914, at the Post Office
of Chicago, Ill., under the act of
March 3rd, 1879.

Naujienos eina kasdien, išskyrant
sekmadienis. Leidžia Naujienu Bendrovė,
1739 So. Halsted St., Chicago,
Ill. — Telefonas: Roosevelt 8506.

BESIRENGIANT PRIE S. L. A. SEIMO

Mažiau, kaip už dviejų savaitių, susirinks Baltimorėje didžiausios lietuvių organizacijos, Susivienijimo Lietuvių Amerikoje, seimas. Jisai tur-but bus skaitlingesnis, negu koks nors kitas buvęs tos organizacijos suvažiavimas. Spėjama, kad jame dalyvaus daugiausiai, kaip pustrčio šimto delegatų.

Siandie visus intriguojantis klausimas yra: kas tame seime turės daugumą, Pildomosios Tarybos šalininkai ar jos priešai?

Prieš Pildomąją Tarybą nepaprastai smarkią agitaciją varo bolševikai, kuriems diriguoja komunistų partijos lietuvių sekcijos lyderiai. Seime pasirodys, ar jiems pavyko "užkariauti" Susivienijimą, ar ne. Kai del musų, tai mes mnome, kad, jeigu bolševikams pasisektų pasigrobtį į savo rankas SLA, tai bematant toje organizacijoje kiltų didžiausia suirutė, kuri galėtų ją privesti prie visiško pakrikimo.

Mes taip manome, remdamiesi praeities patyrimu. Ten, kur bolševikai įgyja valdžią, jie įveda savo diktatūrą. Siandie bolševikai daug reikalauja, kad Pildomoji Taryba su jais apsieinanti labai "žiauriai"; bet jeigu jie patys valdytų Susivienijimą, tai jie tuomet elgtųsi šimtą kartų žiauriau su visais savo oponentais! Štai, pavyzdžiui, Chicagoje prieš keletą metų komunistai buvo užvaldę rubsiuvių unijos lietuvių skyrių ir jie davė pinigines bauses tiems nariams, kurie išdrįsdavo parašyti nepalankią jiems korespondenciją į laikraščius; jie sprendė narius, priklausančius ne komunistų srovėms; jie atimdavo jiems balsą, o del "Naujienu", tai jie buvo pravedę unijos skyriuje rezoliuciją, uždraudžiančią nariams bendradarbiauti joms!

Susivienijime bolševikai taip pat parodytų, "ką jie gali" (kuopose, kurias jie kontroliuoja, jie taip jau ir daro). Bet didelė dauguma SLA narių bolševikų diktatūros nenorėtų pakęsti, ir todėl tarp diktatorių ir "valdinių" kiltų toks "faktas", kokio amerikiečiai dar nėra matę.

Taigi visi žmonės, kurie linki gero tai didžiulei Amerikos lietuvių organizacijai, gali tik geisti, kad Baltimorės seime bolševikų atakos būtų atremtos. Sprendžiant iš paskutinių "Tėvynės" numerių tono, tenka manyti, kad centras jaučiasi turįs pajėgų su bolševikiškais "užkariautojais" apsidirbti.

Apžvalga

LIBERALIZMAS IR SOCIALIZMAS

"Vienybė" pripažįsta, kad Vokietijos socialistai jau atliko svarbų darbą, būtent įvykdė demokratine tvarka. Bet, girdi, jie tai padarė tik su kitų partijų pagalba. Toliaus tęsdama, "V." sako:

"Bet kad reikia kalbėti apie dalykus, kurie sudaro socializmo branduolį, tai socialistai netik nieko neįvykdė, bet ir nieko nemano (? "N." Red.) įvykdyti. Jie tampa paprasta liberalų-demokratų partija, kuri gana toli nuo socializmo."

Šituose Brooklyno tautininkų laikraščio išvadžiojimuose reiškiasi grynai bolševikiška "logika". Nes juk ar ne bolševizmas yra reikalaujantis socialdemokratų partijos, kad ji, dar budama mažumoje, įvykintų tą, kam priešinga dauguma?

Mažuma gali vykinti savo planus prieš daugumos valią, tik tai eidama diktatūros keliu. Gi socialistų principai šitokiam keliui yra priešingi. Todėl, kai Vokietijoje revoliucijos metu valdžia buvo patekusi į socialdemokratų rankas, tai jie,

Užsakymo kaina:

Chicagoje — paštu:

Metams	\$8.00
Pusei metų	4.00
Trims mėnesiams	2.50
Dviem mėnesiams	1.50
Vienam mėnesiui	.75

Chicagoje per išnešiojimą:

Viena kopija	3c
Savaitei	13c
Mėnesiui	75c

Suvienytose Valstijose, ne Chicagoje, paštu:

Metams	\$7.00
Pusei metų	3.50
Trims mėnesiams	1.75
Dviem mėnesiams	1.25
Vienam mėnesiui	.75

Lietuvon ir kitur užsienioose [Atpiginai]:

Metams	\$8.00
Pusei metų	4.00
Trims mėnesiams	2.50

Pinigus reikia siųsti pašto Money

Orderiu kartu su užsakymu.

kietijos darbininkai, sakysime, yra daug geriau aprūpinami nedarbo metu, negu "komunistiškoje" Rusijoje.

Brooklyno tautininkų organizacija gali pasakyti, kad ir šitas reformas socialdemokratų pravedė "delto, kad kitos partijos padėjo". Tiesa, kad padėjo, nes prieš daugumą valią socialdemokratų nebūtų nieko padarę. Bet ar buržuazinės partijos rėmė tuos socialdemokratų reikalavimus savo noru, tai kitas klausimas.

Mes esame įsitikinę, kad jos pritarė toms reformoms tik dėl iš bėdos. Jeigu jos but nepritarė, tai daugelis žmonių, kurie už jas balsuoja, būtų jų atsimitę ir prisidėję prie socialdemokratų. Kad tai yra ne tuščias spėjimas, mes matome aiškiai iš paskutinių reikštųjų rinkimų rezultatų: Vokietijos demokratų, katalikų partija ir liaudies partija rinkimuose pralaimėjo po 7 atstovus ir apie 1,200,000 balsuotojų. O kodel? Delto, kad šitos liberalinės partijos sėdėjo valdžioje kartu su nacionalistais (monarchininkais) ir rėmė kenksmingą darbo žmonių politiką! Gavusios šitokią skaudžią pamoką nuo balsuotojų, dabar tos liberalinės partijos jau kratosi nacionalistų, kaip velnias švęsto vandens.

Tai ve kame yra skirtumas tarpe liberalų ir socialdemokratų. Liberalai gali pritarti naudingiems darbininkų klasių sumanymams ir jie pritaria jiems, jeigu juos prie to verčia aplinkybės. Bet dar lengviau liberalai paremia darbininkų išnaudotojus, jei tik jiems pasitaiko gera proga. Tuo gi tarpu socialdemokratų visą laiką kovoja už darbininkų reikalus, t. y. už kasdienio darbininkų buvimo pagerinimą ir už visuomenės sistemos pertvarkymą darbininkais pagrindais (kitai sakant, už socializmo įvykinimą).

Ir socialdemokratams, da ir neturint daugumos parlamentuose, pasiseka vis daugiau ir daugiau savo sumanymų įvykinti del tos paprastos priežasties, kad ir buržuazinėse partijose randasi nemaža darbininkų, kurie verčia jas paremti socialdemokratų reikalavimus. Kur nėra stiprios socialistinės partijos, tai buržuazija, nors ji vadintųsi ir dar taip liberališka, visai su darbininkais nesiskaito.

GENERALISKA ĮSMINTIS

Delto, kad "Naujienuose" buvo pasakyta, jogei iškovodami demokratine respubliką savo krašte, Vokietijos socialdemokratai jau įvykdino didesnę dalį savo politinio programo, tai "Laisvė" rašo:

"Vadinasi, Vokietijos socialdemokratai jau įvykdino savo socializmą, o tik belieka jį tobulinti."

Brooklyno komunistų "generalai", pasirodo, nežino nė to, kad socializmas tai visu-pirma tam tikra ekonominė sistema. "Naujienuose" niekuomet nesakė, kad Vokietijos socialistams jau pasisekė pakeisti ekonominius šalies pagrindus, todėl tik komunistiškas "generalas" galėjo padaryti iš "N." žodžių tokią išvadą, kad Vokietijoje jau esąs įvykintas "socializmas".

Kiekvienas bent kiek apsišaukęs žmogus žino, kad socialistų programas yra trumpai formuluojamas, kaip "politinė ir industrinė demokratija". Be industrinės demokratijos socializmo negali but, bet politinė demokratija vistik yra milžiniškas laimėjimas tiems visuomenės sluoksniams, kurie kovoja už socializmą.

Komunistų "generalai" to, žinoma, negali suprasti, kadangi jie gauna sėdėvičius už maskvinio despotizmo garbinimą.

LATVIŲ PROZOS LITERATURA PASTARAJAIS METAIS

Paskaita, skaityta "Rašytojų dienų" 1927-VI-12).

Latvių prozos literatūra pastaraisiais metais yra labai išsiplėtojusi. Bet tikrai nedidelė dalis veikalų tėra tokių, kurių idėjinei ir stilistinei analizei reikėtų atskirą apžvalgą rašyti. O daugeliui, labai daugeliui apibūdinti užtenka kelių sakinių. Trumpeje apžvalgoje galima tiksliai klasifikacija iš vertingumo kategorijų, recenzijų eilės santrauka be principalo pamatymo jungiančių išvadų. Tad, rodos, tiksliau bus nesustojant prie atskirų knygų ir jų turinio, neminint antraščių ir rašytojų vardų, pažvelgti į pastaruosius latvių prozos metus ir iškelti tuos jos krypties žymesnius bruožus, kurie ten ryškiausiai pasireiškė. Suprantama, taip galima apibūdinti tik bendrusios krypties, paliekant atskirų veikalų kritiką nagrinėjimą kitam laikui ir kitai vietai.

Pažvelgus į latvių dailiąją literatūrą pastaraisiais metais pastebimas vienas reiškinys: jau keletą metų paeilui aiškiai matyti, kad lirika, kuri karo ir revoliucijos metais ir platumo ir meniškios vertės atžvilgiu viešpatavo literatūroje, dabar pamažu netenka savo reikšmės ir nusileidžia prieš kylančią epinę prozą. Meno ir menininko susijimas su savo laikotarpio gyvenimu ir jo prieklausymas yra lemiamasis ir kuriamasis faktorius įvairių formų išrutulioj ir išsilaikijimo. Ir latvių naujojo literatūroje meniškioji proza ima stumti liriką delto, kad socialų ir politinių kovų sukuriose pasikeitė gyvenimo pagrindai ir kar-tu pasikeitė menininko psichika ir jos įkvepiamieji impulsai. Dabarties rašytojai taip nebesijaudina del kažkokios sugalvotos garbingos praeities, kaip tai buvo tautinio atgimimo laikais, nebėra prasmės ir liringai liudėti ir ilgėtis geresnės ateities, kaip buvo 1905 m. reakcijos metu. Jei dabartiniai rašytojai pažvelgia į praeitį, jiems už nugaros nebėra jokių miglotų, niekam nežinomų senovės vaizdų, bet reali, pačių išgyventa istorija — nedaug, bet didelių įvykių ir permainų pilnų metų, kurių prisiminimas ne liringas svajones ir susijaudinimą sukelia, bet reikalauja aiškaus intelektualio susivokimo ir platesnio epinio atvaizdavimo budo. Ir taip pat, jei pažiūri į savo dabarties aplinką, ir čia jie neranda nieko tokio, nuo ko galėtų sukilti jausmai, ar del ko paskęstų į ilgą individualų liudėjį. Gyvenimo kolektyvo sukūrys traukia rašytoją į savo vidų ir patį nesąmoningai verčia susiorientuoti tame sukūry ir išspręsti dilemą "už ar prieš," o tai uždavė, kurio grynai meniškai nebėgalima išspręsti vien tikta liringų emocijų išsiveržimais, bet reikia daugiausia aiškų proto ir logikos pagrįstų epinių vaizdinių. Neteisinga būtų tvirtinti, kad latvių lirika yra susiaurėjusi palyginant su buvusią prieš 25 metus. Šakiausias atžvilgiu ji gal bus padidėjusi tris ar keturis kartus ir žymiai patobulėjusi forma ir kokybė. Bet tai nieko nereikšima, jei literatūra tuo pat laiku išaugo dešimtį ir dvyliką kartų didesnė ir visiškai pasisavino tą viešpatuojantį vaidmenį, kokį turėjo lirika apie 1905 metus.

Koks gi yra tas prozos literatūros vaidmuo ir kaip jįnaiti vaidmenį atlieka? Pirmiausia tai matyti meniškio susidomėjimo tendencijose, kas ryškiausiai atspindi vaizduojamojo siužeto parinkime. Dažnai ir noromis kreipiamasi į praeitį, istorinių įvykių atsiminimuosna ir jų svarstymą — net iki didžiųjų permainų pradžios iki revoliucijos pirmo-

jo, romantiškojo posmo 1905 metais. Pastaruoju laiku pasirodė daug novelių ir net keletas didelių romanų apie anų laikų kovas, kovų žmones ir jų likimus. Tas laikotarpis jau gana tolimas, kad rašytojas galėtų jį objektingai nušviesti — kiek aplamai objektinga gali buti amžinai judri ir gyva, fantazijos apsupta menininko atmintis. Tie atsiminimų kūriniai visgi yra geriausi tarp pastarojo laiko praeities vaizdinių. Šių dienų visuomenės srovės jiems turėjo įtakos, tačiau jos nepavergė rašytojo meniškios asmenybės ir neišnaudavo tikslams, kurie nieko su menu bendra neturi. To negalima sakyti apie vėlesnių laikų atsiminimus ir nesenos praeities vaizdinius. Pasaulinį karą vaizduojančio meno prozų galima nurodyti tik kelis didelius, bet dar nebaigtus romanus, kur ta senoji pasaulio didžiausioji katastrofa, ta kapitalistinio ir partivirkimo kruvinoji orgija atvaizduota ryškiai ir parodyta su visu jos šlykštumu. Bet daugiausia ji aprašyta žiūrint pro kurio nors užfrotės štabo raštinės langą ir atvaizduota junkerių mokykloje auklėto ir vos rikiuotės paskirto jaunūčiuko podpraporščiko skoniui. Ta beletristinė literatūros proza nepadaro platesnio gyvenimo sampročio, jokio gilesnio įžvelgimo į įvykių akstinius ir pačių jų esmę, nei įsigilino į karo maluno malto žmogaus prityrimą ir realią psichologiją. Jei kur ten žmogaus galimasi, ten dažniausiai jaučiamasi knygose išskaitytų pavyzdžių sekimas, ar grynai asmeniškas sentimentalizmas, kurs gali reikšti užuojautos, bet ne sugeba sukilti ir žadinti galin-gą pasipriešinimą.

Tą pat galima pasakyti apie vadinamąją tremtinių literatūrą, kuri, suprantama, vis dar auga. Taip giūs smugis tautės sveikan organizman negali garsiai neatsileipti ir tautos mene. Ypatinai, kad jo praigaištingos pėsekos dar jaučiamos ir ilgai dar bus jaučiamos įvairiausiose gyvenimo srityse. Ir tą latvių kaimiečių ir darbininkų katastrofingą išsikrikimą po visos Rusijos miestelius ir metropolijas daugumas rašytojų vaizduoja lyg iš tolo, lyg būtų jį matę sėdėdami kur nors registracijos ar maisto dalinimo punkte. Suprantama ir sim-patinga yra menininko sielos užuojauta tautos nelaimės valandai, ir del jos yra sukurta daug gražių, nuoširdumo pilnų kūrinių. Tačiau visose tremtinių apysakose jaučiamas nutolimas nuo pačios tremtinių tautos, liaudies, inteligentiškas atsiskyrimas, stoka patyrimų. Del to trūksta psichologinio gilumo ir nėra tikram geram meno kūriniui būtinos, įtikinančios ir sujudinančios jėgos. Tai yra epizodiniai liudnai liringi vaizdeliai iš tremtinių gyvenimo, bet ne tremtinių baisysojo vargo galingas vaizdas. Negalima rasti pastarojo laiko prozos literatūroje nė vieno veikalo, kurs nušviestų tremtinių gyvenimą iki pat socialistinių ir psichologinių pagrindų, kur būtų įrodyta, kad kaip tik ta, tada reikalingoji labdarybė, su taip pat reikalingais maisto ir drabužių dalinimo punktais perkeletą metų taip sugadino daugelį — iš vienos pusės pripratinti dykinėti ir elgetos duona misti, o iš kitos pusės sudarydama lengvą galimumą vieniams praturtėti kitų sąskaiton.

Dabarties literatūra noriai vaizduoja latvių nenorėjimą dirbti ir piešia plėšrios spekuliacijos užmonus, tačiau pati visai nesistengia panagrinėti senesniąją praeitį ir rasti šaknis dabarties reiškinų. Joje randame meniškai patraukiančią formą atvaizduotą sunaikintą latvių trobesį, ar sudegintą gy-

venamąjį namą, tačiau nebuvo bandyta iškelti prieš tautos akis dešimtų varstų pločio, dykumon paverstus, penkerius metus piktažolėmis apaugusius, granatų išraustus, tranšėjomis išartus, spyglių vielomis apipintus Padauguvio ruožius, kur akmenys ant akmenų neliko. Visai toj literatūroje yra suraizgyta ir ornamentaliai smulku, be platesnių epinių užsimojimų ir realistinio išpudingumo. Bet už tai ten matomai bandymai besėdinti už rašomojo stalo sufantazuoti romantinių tremtinių vaikų mėlės vaizdų, kiek primenančių Polio ir Virginijos pavyzdį, kur ididijos ir pastoralės mišiniui pridedamas tragiškas finalas, ką galima veikiau vadinti nesmagiu literatiniu nesusipratimu, negu meno kūriniu iš tremtinių gyvenimo. Nesenos praeities, septynioliktųjų ir paskesniųjų metų apibūdinimai literatūros prozoje įtikinamai liudija, kad rašytojas nerūpi savo meniškios plunksnos pakeisti publicisto ar žurnalisto kovos įrankiu. Netenka ginčytis, mes visi esame, ar bent galime buti savo laumo ar partijos idėjų skleidėjai. Bet mes turime savo priemones idėjomis skleisti, kurios pačios esmės skiriasi nuo kovojančių politikų sunkiųjų buožių. Šioj srityje beveik nė vienos apysakos negalėtų rasti, kurioj meniškąją vertę neužtemdytų žili subjektinė tendencija, subjektinis siaurumas ir visiška stoka politinių įvykių gilesnio nepartinio supratimo ir objektyvaus nušvietimo. Tai liečia itin visas idėines literatūros kryptis, bet arčiau prieš jų nestosime, kadangi, pirma, toji prozos literatūros šaka da ne per plati, antra, čia greičiau tema publicistiniam, ne literatiniam referatui.

Pastaruoju laiku plačiausioji ir, sakyčiau, įtikinamiausioji prozos literatūros dalis prasiideda ten, kur rašytojai ima nuo praeities grįžti prie dabarties. Nežiūrodami visų meno teorijų ir doktrinų, nesiklausydama visuotik priekaištų ir įspėjimų, epinė proza visais laikais vis rasdavo galingiausių impulsų kaip tik savo laikotarpio gyvenime, aplinkoj ir jo žmonėse. Ypatinai čia tai liečia jos didžiojo stiliaus šaką — romaną. Bet darbar toji tezė tinka ir visoms pasakojamoms prozos šakoms, taigi be romano, ir apysakai ir noveli. Tokios nulaikinės prozos, kaip dabar, ir mes ir kitos tautos maža kada turėjo. Dažnai rodosi, kad ji semia sau medžiagą ne tik iš šių dienų gyvenimo, bet ir iš to banaliai vadinamo einamojo momento, ar ne to momento veidrodžio — dienos spaudos. Musų dienraščiuose dažnai skaitome apie kurio nors departamento direktoriaus, ar aukštesnio valdininko romaną su savo mašiniste ar lengvos moralės moterimis, arba apie paprasto turtingo piliečio ne visai dorus nuotykius. Tai ir yra latvių pastarojo laiko romano svarbiausia, galima sakyti, net vienintelė tema, kuri sukelia įvairių minčių. Prieškariniai laikais apie vadinamuosius buržuazius "griekelius" rašyti drįsdavo tikrai reti rašytojai ir už tai buržuazinė kritika pakurdavo jiems karštą pirtį ir jie būdavo ir geresnės šeimynos iš tolo neįsileidžiami. Taigi tada būdavo tendencingumas, šmeižimas, laikraštiskumas ir visa kita tokiu skonio ir tokios dvasios. Dabar, pradėdant nuo žinomų senesniųjų "portretų", piliečiai buržuai, ypač valdininkai iki aukščiausių kategorijų atvaizduojami beletristikoj be jokios atodairos, ir kiekvienas buržuazinis rašytojas laiko tai ne tik leistinu dalyku, bet tiesiog savuo pareiga. Del to buvo smulkių privačių kivičių, bet aplamai visai nematyti, kad šių laikų visuomenė labai kaltintų už tai rašytojus. Tat lyg nuostabus reiškinys, tačiau, rodos, gana paprastai išaiškinamas. Literatūros mėgstamas komersantiskas politikaniškas "par-

venų" tipas gyvenime yra charakteringiausias, ir del to su-prantama, kad nulaikinė prozos literatūra negali praeiti jam pro šalį. Be to, jie neigelia vaizduojamo objekto jokių sarkazmų, nebaido jo politinė ir visuomeninė kritika, nekeltia jokios luomų neapykantos, ką beabejo, darė prieškariniai socialistiniai romanistai ir ką dabar daro visi nacionalistiniai rašytojai del septynioliktųjų ir devynioliktųjų metų žmonių. Jie tikrai pikantiškai piešia atskirųjų kabinetų ir panašius nuotykius, tat, reikia manyti, ir pati vaizduojamoji visuomenė noriai skaito. Ir kaip tik čia yra tos literatūros silpnioji pusė. Iš tikro jina yra išaugusi iš laikraščio feljetono, dažniausia spausdinama tiesiog feljetonu ir tik pereina knygon. Tat jau pati kurnio eiga daugiau ar mažiau pritaikyta sensaciją mėgstančios publikos skonui ir reikalavimams. Lengvai su-prantama, kad greta sensacijos jau nebegalima aukšta meniškioji kokybė net ir stipriam talentui.

Po viso, kas čia pasakyta, galėtų lyg pasakyti, kad pastarojo laiko latvių prozos literatūroje nėra nieko vertingo ir žymtino. Visai taip nemany-sim. Kaip jau minėjau, ir minėtos srityse sutinkami, tiesa reti, kuriniai, turį neabejotamos meniškios vertės. Ir kai kurie kuriniai neįtįpstą į tas sritis, atperia idėjas įterptas dailion meno formon ir išsky-la gerokai aukščiau vidutinišku-mo. Kaip ypatingas reiškinys pažymėtinas moters — rašyto-jos didesnis dalyvavimas ro-mane, ir ypač apysakoje ir no-velėj. Moteriškė rašytoja yra daug konservatyvesnė už rašytoją vyrą. Jina lieka prie savo senosios giesmės, prie savo vienintelės problemos — meilės, ir ją svarsto ir plėtoja nepailsdama, nenubosdama. Nors tai dažnai virsta pas jas paprastu moterų rankdarbiu, tačiau kai kas, lyg mėsvalžiedė dėmė, pasilikia ryškėti pastarojo laiko gana pilkos prozos lankoje. Bendrame kompozicijose ir išraiškos stiliuje jokių žymesnių pasiekimų prozos literatūroje konstantuoti netenka, tačiau pastangos ir ieško-jimai šioj srityj matomi ir žengtas didelis žingsnis tolyn nuo to, kas buvo prieš penketą metų.

Jei tuo metu galėjo kalbėti apie skambantį tuštumą latvių literatūroje, tai dabar toks apibūdinimas nebetinga. Pirmųjų respublikos metų garsūs džiugavimai yra įnyrę ir kasdienybės vagon įvairto gyvenimo sunkusis slinkimas nutildė džiugsmo balsus del latvių kultūros ir meno renesanso ir stebėtinų ateities perspektyvų. Mes matėme kaip latvių literatūros prozos rašytojai uoliai ieškojo istorinės praeities laikuose ir kaip jie noriai seka dabarties gyvenimą ir kaip jį atsiliepia. Bet kaip jie sau įsivaizduoja ateitį — to mes nežinome, apie tai pastarojo laiko literatūra jokio atsakymo ir nurodymo neduoda. Čia yra keista, beveik nesuprantama taika. Rodos, kad ji visas mįsles išspėjusi, visas problemas išsprendusi, į visus klausimus atsakiusi, kad ji nebeteri nieko naujo idejinio, ieškotino, nieko tolimesnio, ko siekti pa-čiai ir vesti kartu tautą. Tuo aiškinamas tas atšalimas prie literatūros, jos negerbimas, kurs pastaruoju laiku augte auga ir gresia paversti ją fel-jetonisku laiko praleidimu. At-skiri kuriniai negali nieko pa-gelbėti. Jei tauta bendrai jau nebeieško literatūroje paskatini-mų, nesiekia dar nebuvusio, bet nujauciamo ir ateities hori-zontuose vos matomo. Delto metas išsižadėti pasyvių praei-ties tyrinėjimų, nepaskęsti smulkioje, pilkoje dabartyje, bet aukščiau viso to užbręti kelią į naujos kultūros ir gro-žio tolimas.

Andrejs Upits.

CHICAGOS ŽINIOS

Teatruose

Chicago teatre — pradedant 11 dieną birželio bus rodomas paveikslas "A Certain Young Man"; kitokie scenos numeriai.

McVickers teatre — eina paveikslas "Good Bye Kiss"; kitokie scenos numeriai.

Roosevelt teatre — šiuo laikui rodoma paveikslas "The Drag Net"; kitokie scenos numeriai.

Oriental teatre — pradedant birželio 10 Mark Fisher ir jo džiazo orkestras duos scenos vaizdą, pavadintą "Ride 'em, Cowboy!"; kitokie scenos numeriai.

Uptown teatre — pradedant birželio 11 dieną pasirodys paveikslas "The Speedy"; kitokie scenos numeriai.

Harding teatre — sekmadienį, birželio 10, pasirodys paveikslas "Sorell and Son"; scenos numeriai.

Norshore teatre — Al Kvale ir jo džiazo orkestras duos programą, pavadintą "Jazz Butterflies", birželio 10 d.

Tivoli teatre — 11 birželio pasirodys paveikslas "The Yellow Lily"; kitokie scenos numeriai.

Autų lenktynės

American Legion rengia automobilų lenktynes sekmadienį, birželio 10 dieną, Crown Point Speedway. Lenktynės prasidės 2:30 val. po pietų.

Thomas Jefferson paminklas

Trečiadienį, birželio 6 dieną, Chicago mokyklų mokiniai galės aukauti, kiek kuris jų pačių ar jų tėvų bus skyres, Thomas Jefferson Memorial Foundation bonams išpirkti.

Thomas Jefferson buvo tas asmuo, kuriam priklausė garbės parašymo Jungtinių Valstijų Nepriklausomybės Deklaracijos.

Pirm keleto metų susitvėrė Thomas Jefferson Memorial Foundation. Ši organizacija išleido bonus, idant galėtų nusipirkti ir padovanoti šalia sodybą ir kitokias liekanas, kurios priklausė Nepriklausomybės Deklaracijos autoriui.

Iki šiol dar pasiliko \$91,000 vertės bonų neįsparduota. Tai ve, jei kai kurie mokyklų vaikų tėvai ar jų tėvai norėtų prisidėti išpirkimui šių bonų, jie kviečiami tai padaryti trečiadienį, birželio 6 d.

DUOKIT PATAISYT

SAVO DANTIS

Sutaupykit Puse

Krown taip pigiai kaip \$4.50 už dantį

Tiltelių darbas taip, pigiai kaip \$4 už dantį.

Užpylimas taip pigiai kaip \$1

Pleitos taip pigiai kaip \$7.50

Pleitos pataisomos už \$1.50

Garantavimas be skausmo

Ištraukimas dantų \$1

Duosime jums rašytą garantiją už kožną atliktą darbą

Gas X-Ray

Kogen - System -

Dentists

1105 West Chicago Ave.

Kampus Milwaukee Avenue

Antras aukštas

Tel. Monroe 4484

Atdara nuo 9 ryto iki 9 vakaro, nedėlioj nuo 10 ryto iki 1 po pietų

Tarp Chicago Lietuvių

Harringtono byla

P-nas A. Rutkauskis ir kiti jau sugrįžo iš Floridos, kur jie buvo nuvykę Harringtono bylos reikalais liudyti.

Neseniai "Naujiene" buvo rašyta apie tai, kad adv. White ieško liudininkų bylai prieš Harringtono žmoną ir jos motiną, idant atgavus nukentėjusiems del Harringtono skymų lietuviams ir kitų tautų darbo žmonėms, patekusiems į Harringtono ir jo bendrų skymus. Buvo pranešta taipgi, kad tie liudininkai turės vykti į West Palm Beach ir tenyksiems teismams duoti liudymų.

Floridon buvo nuvykę gegužės pabaigoje šie lietuviai: A. Rutkauskis, gyv. 3613 So. Halsted St. (jis turi soft drinks parlorį) Royce Niessert, gyv. 1552 So. 51 st Ave., Cicero, Ill.; Benis Slėnis, kuris, manoma, nukentėjęs keliolika tukstančių dolerių del Harringtono skymų; Vilimas Balsys, iš Brighton Parko.

Byla, kaip jau buvo rašyta, eina del to, kad norima atimti stambiaj savastį iš Harringtono žmonos ir jos motinos, kuri randasi Floridoje ir šia savastimi pašalinti nors dalį žalos, padarytos pirkėjams Harringtono notų.

West Palm Beach teismo tardytojas (rodosi, Master in Chancery jis vadinasi) klausinėjo liudininkus Harringtono byloje gegužės 28 ir 29 dd.

Nukentėjusius atstovavo pats adv. White ir vietinis adv. — Joanna Verilye. Harringtonienė ir jos motina buvo teisme. Jas atstovavo taipgi advokatas. Pats Harringtono nebuv.

Tardytojas klausinėjo, kada pradėta pardavinėti Harringtono notos, kokios klesos žmonėms jos siulyta pirkti, kas pirkto etc. Tardymas prasidėjo klausinėjimui atvykusių iš Chicago lietuvių. Dalykas toks, kad norėta juos kuo greičiau paliešoti ir leisti jiems greičiau sugrįžti namo.

Buvo labai graudingų momentų tardymo laiku. Kai p. Slėnis emė pasakoti, kaip jis praradęs savo pinigų, koks kilęs sujudimas, koki desperacija pagavo suvilus, nuskrilus žmonės, pasitikėjusius Harringtono ir jo bendrų prizadais, teisme pasidarė neįjauki; ašaros pasirodžiusios akyse kai kurių buvusių teisme ir girdėjusių liudymus.

Tardytojas pertraukęs dešimčiai minučių tardymą, idant nusiramintų ir liudininkai ir klausytojai. P-ia Harrington, kuri buvo dailiai pasirengusi, plačia raudona skrybele, užsitraukė skrybelę ant akių, kad jos veido nematytų.

P-ios Harringtonienės ir jos motinos advokatas dėjo visas pastangas supainioti skundėjų liudininkus. Vienas jo klausimų buvęs toks: Kaip galėjo tie žmonės, kurie sukišo Harringtonui po tukstantį ir keletą tukstančių dolerių, turėti tiek daug pinigų? Jam buvo paaiškinta, kad pas Harringtoną sudėjo žmonės kartais viso savo gyvenimo taupinius; kad tie žmonės metų metus dirbė, skriausdami save maistu, pasirėdymu, gyvendami juo pigiauose butuose, idant sutaupinus kiek galėdami daugiau juodai dienai. Ir štai atsirado "gera dėja", kuris pasigavo juos, išmonio jų viso amžiaus taupinius, atėmė visą užtikrinimą rytojaus dienos.

Lietuviai, išklausinėti, buvo leisti grįžti Chicagon. Vėliau

jau turėjo būti klausomi Harringtono žmonos ir jos motinos aiškinimui.

Kai chigagiečiai nuvyko į West Palm Beach, tai juos atlankė reporteriai. Adv. White tečiaus pareiškė, kad jis nieko neturėsių pasakyti iki to laiko, kada teismas išneš nuosprendį. Tie liudymai, kuriuos davė chigagiečiai lietuviai, ir Harringtonienės pusės aiškinimai eis į teismą, ir jais remiantis teismas padarys nuosprendį.

Chigagiečiai lietuviai sugrįžo iš Floridos pereiną penktadienį ryte. Teko kalbėtis su p. Rutkauskiu. Paklausiau, kas yra adv. White pagalbininkas, jis atsakė, kad moteris advokatas — Joanna Vermilye, turinti ofisą 1001 Comean Building, West Palm Beach, Fla. Jam, p. Rutkauskui ir kitiems chigagiečiams tekė kalbėtis su ja apie Floridą. Ji vietas gyventoją. Pažįsta tenyksių gyvenimo sąlygas, ir jeigu kas lietuvių manytų kartais išgyti savasties Floridoje, ji galėtų duoti patarimų. O patarimų atsiklausti reikia dažnai, ypač tiems, kurie gyvena toli nuo Floridos ir nėra apsipažinę su vietos gyvenimo apytovomis.

Biznis vasaros laiku West Palm Beach apmire. Didžiausias, mat, judėjimas ten žiemos laiku, kada suvažiuoja iš visų kampų žiemos vakacijos praleisti. —Rep.

North Side

ALT. Sandaros 23-čia kuopa, kuri senai čia gyvuoja, rengia išvažiavimą į Jefferson (Edgebrook) girias septintadienį, birželio 10 d.

Mūsų kolonijos lietuviai mėgsta vykti į išvažiavimus, ypač ten, kur yra arčiausia ir patogusia. O prie to, taipgi atsižvelgiant į mūsų organizacijų svarbą. Sandaros 23-čia kuopą mūsų kolonijoje labai daug visu kuo prisideda prie kultūrinio darbo. Todel mūsų respublikos piliečiai turės neužmiršti 10 d. birželio ir skaitlingai dalyvauti sandariečių išvažiavime. —Aras.

P-nia St. Semaškievė jau sugrįžo iš vakacijų, kurias praleido Detroit, Mich.

P-ui P. Prusui, pora dienų atgal atsitiko nelaimė su automobiliu, mažai ką sugadino, bet aplankstė sparną.

P-as Čepukas žvalgosi pirkti lemuziną; butų gerai, nes papuoštų mūsų koloniją. —Ruta.

Išgėrė nuodu

Rauba, gyv. 4327 S. Hermitag eave, 41 metų, 3 dieną gegužės išgėrė muriatic acid praleido Detroit, Mich.

Alice Kalas, 28 metų, gyv. 2444 West 46th place, išgėrė Lysol. Nugabenta ligoninė. Kalbama buk mėginusi nusižudyti.

Town of Lake

Šiandie bus laidotuvis p-ios Angelinos R. Cutler-Milaševičiūtės. Kuną palydės iš rezidencijos, kurioje gyveno, 7122 S. Campbell Ave. į Sv. Kryžiaus bažnyčią. Pamaldos bus 10 val. ryte ir jos bus labai iškilmingos. Iš bažnyčios kunas taps palydėtas į sv. Kazimiero kapines. —Rep.

PRANEŠIMAI

Atyda Mildos Teatro Bendrovės šėrininkams
Gerbiamasis: "Extra" susirinkimas šėrininkų Mildos Teatro Bendrovės atsisbus Birželio-June 17, 1928 m., Mildos Bendrovės name, 3140 S. Halsted St., Chicago, Ill., 1 val. po pietų.

Propozicija yra paduota pirkti namą mokant po \$8 už šėr. Šiame susirinkime bus jasy uždutis balsuoti už šia propoziciją parduoti namą ir likviduoti Korporaciją, arba prieš šia propoziciją.

Ateidamas susirinkimam butinai atsiėskite savo šėrus. Teiktės būti laiku.

Su pagarba,
Mildos Teatro Bendrovė,
Per John P. Ewald, sekretorius,
840 West 33rd Street.

Lietuvių Piliųjų Brolybės Klubo Amerikoj susirinkimas (vyks birželio 5 d., 8 val. vakare, Mark White Square Park Assembly Hall ant 29 St. ir So. Halsted St. Malonėkite visi laiku būti ir nauji nariai, kurie prisirašė per išvažiavimą atsilankyti paskirti laiku.

Roseland. Lietuvių Improvement and Benefit Klubas susirinkimas vyks Birželio 5 d., 8 val. vakare, Aušros Knygyno kambaryuose, 10900 S. Michigan Ave. Šiame susirinkime bus visokių raportų, pranešimų ir bus svarstomi nauji reikalai. Visi klubo nariai turite butinai atsilankyti paskirti laiku.

Rasti raktai apie Tautiškas Kapitėn, gegužė 30, 1928, kurie pamesti atsiėskite į Aušros Knygyną, 3210 S. Halsted St.

Roseland. Lietuvių Scenos Myletojų Ratelio susirinkimas bus antradienį, birželio 5 d., 7:30 val. vakare, Strumilo svetainėje. Visi nariai butinai malonėkite atsilankyti, nes yra daug svarbių reikalų nutarimui.

Valdyba.

S. L. A. 6 apskrėčio transporto komisija prašo atsiėskiti visų kuopų delegatų važiuojančių į seimą, užsisakyti vietą ant traukinio. Mes turim užsake atskirą karą (vagoną). Todel kiekvienas delegatas sutauptys \$11.15 kelionės išlaidų, abi pusės. Bilietas iš Chicago į Baltimore \$44.45 "sleeper", atskirai viršutinis \$6.60, žemutinis \$8.25 viena pusė. Taipgi kviečiam, Kensington, Racine ir kitų miestų, miestų kuopų delegatų prisidėti prie mūsų ekskursijos. Užsisakant bilietą prašom prisijūti ir rankpinigius. Kreipkitės pas S. L. A. 6-to apskrėčio pirm. G. J. Stungis, 4111 So. Rockwell St., Telefonas Lafayette 9210.

GARSINKITĖS NAUJIENOSE

SIUSKIT PER
NAUJIENAS
PINIGUS LIETUVON

To prašo Lietuvos žmonės ir
taip pataria Lietuvos bankai

A + A

Malvina Preidienė

Po tėvais Keibaitė

Persikyrė su šiuo pasauliu birželio 2 dieną, 2 valandą po pietų, 1928 m., sulaukus apie 40 metų amžiaus, gimus Lietuvoje, Kaimo rėdybos, Vaisvilko sodžiaus, Uptės parapijos. Paliko dideliame nuolatime vyrą Joną, 8 dukteris, Stanislavą 15 metų, Elinorą 11 metų, ir Virginia 2 metų, seserį ir švogerį, Oną ir Juozapą Kunevičius, 2 pusseseres, Karoliną ir Antaną Matcikus ir Oną Sekleickę, 3 pusebrolius, Mikolą ir Petrą Palionius ir Kazimierą Keibą Amerikoje. Lietuvoje paliko seną tėvelį. Kunas pašarvotas, 3739 So. Washenaw Ave.

Laidotuvis įvyks seredoje, birželio 6 dieną, 8 val. ryte iš namų į Nekalto Prasiėdimo P. S. parapijos bažnyčią, kurioje atsisbus gedulingos pamaldos už vėlonės sielą, o iš ten bus nulydėta į sv. Kazimiero kapines.

Visi A. A. Malvinos Preidienės giminių, draugai ir pažįstami esat nuosirdžiai kviečiami dalyvauti laidotuvis ir suteikti jai paskutinį patarnavimą ir atsisveikinimą.

Nuliudė liekame,
TĖVAS, DUKTERYS IR VISI GIMINĖS.

Laidotuvis patarnauja graborius A. Masalskis. Telefonas Boulevard 4139.

Graboriai

S. D. LACHAVICZ

Lietuvis Graborius ir Balzamuotojas

2314 W. 23rd Pl.

Chicago, Ill.

Patarnauja laidotuvis se kuopigaliausiai. Reikale mieldžiui atsiėskiti, o mano darbu busite užganėdinti.

Roosevelt 2515-2516

Phone Boulevard 4139

A. MASALSKIS

Mūsų patarnavimas laidotuvis ir kokiame reikale, visuomet esti sanžiningas ir nebrangus, todel kad neturime išlaidų užlaikymui skyrų.

3307 Auburn Ave.

CHICAGO, ILL.

J. F. RADZIUS

PIGIAUSIAS LIETUVIS GRABORIUS CHICAGO

Laidotuvis patarnauja geriau ir pigiau negu kiti, todel, kad priklauso prie grabų išdirbystės.

OFISA S:

668 W. 18th Street

Tel. Canal 6174

SKYRIUS:

3233 S. Halsted St.

Tel. Victory 4088

Tel. Victory 4088

Simpatiškas

Mandagus

Geresnis ir Pigesnis UŽ kitų Patarnavimas.

J. F. Eudeikis Komp

PAGRABŲ VEDEJAI

Didysis Ofisas:

4605-07 So. Hermitage Ave.

Tel. Yards 1741 ir 1742

SKYRIUS

4447 So. Fairfield Avenue

Tel. Lafayette 0727

SKYRIUS

1410 So. 49 St., Cicero

Tel. Cicero 3794

SKYRIUS

3201 Auburn Ave. Tel. Blvd. 3201

Lietuvės Aukšerės

Phone Victory 4952

MRS. A. JARUSH-KAUSHILLAS

A K U S E R K A

3252 South Halsted Street

Viršui Universal State Bank

Moterys ir merginos kreipkitės su reikalais nuo 12 iki 8 vakaro. Kitu laiku pagal sutartį.

A. Vidikas-Lulevich

AKUŠERKA

3101 South Halsted Street

Kampus 31-mos gatvės

Phone Victory 1115

Baigusi aukšrijos kolegiją; ilgai praktikuoti Pensylvanijos ligonbuose. Sąžiningai patarnauja, visokiose ligose prieš gimdymą, laike gimdymo ir po gimdymo. Už dyką patarnauja, dar ir kitokiuose reikaluose moterims ir merginoms, kreipkitės o rasi- te pagalba. Valandos nuo 8 ryto iki 2 v. po pietų, nuo 6 iki 9 val. vakare.

Akių Gydytojai

Tel. Victory 6279

DR. G. SERNER

Lietuvis Akių Specialistas

3265 So. Halsted St.

Valandos: nuo 1 iki 8 vakare

Nedėlioj nuo 10 iki 1

Jei abejojai apie savo akis, eik pas

Dr. A. R. BLUMENTHAL

OPTOMETRIST

Phone Boulevard 6487

4649 South Ashland Avenue

ir 805 East 47th Street

Phone Kenwood 1752

Praktikuoja 20 metų

Akių Gydytojai

Pastaba: Mano ofisas dabar randasi naujoji vietoje

DR. VAITUSH, O. D.

LIETUVIS AKIŲ SPECIALISTAS

Palengvins akių įtempimą, kuris esti priežastimi galvos skaudėjimui, svajimo, akių aptemimo, nervuotumo, skaudamą akių karštį, atitaiso kreivas akis, nuima kataraktą, atitaiso trumparegystę ir toliaregystę. Prirengia teisingai akinus. Visuose atsitikimuose egzaminavimas daromas su elektra, parodancia mažiausias klaidas. Specialė atyda atkreipiamą 1 mokyklos vaikus. Valandos nuo 10 iki 8 val. Nedėlioj 10 iki 12 val. po pietų.

4712 South Ashland Ave.

Phone Boulevard 7589

Lietuviai Doktorai

Phone Canal 6222

DR. S. BIEZIS

Gydytojas ir Chirurgas

2201 West 22nd Street

(Cor. Leavitt St.)

Val.: 1-3 ir 7-8; Ned. 10-12 ryto

Rezidencija 6640 S. Maplewood Ave.

Tel. Republic 7868

CHICAGO, ILL.

DR. M. T. STRIKOL

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

4601 South Ashland Avenue

Telefonas Boulevard 7820

Res., 6641 South Albany Avenue

Tel. Prospect 1930

Valandos 2-4, 6-8. Nedėlioj 10-12 d.

Ofiso ir Res. Tel. Boulevard 5913

DR. A. J. BERTASH

3464 South Halsted Street

Ofiso valandos nuo 1 iki 3 po pietų

ir nuo 6 iki 8 val. vakare

Res. 3201 South Wallace Street

DR. J. J. KOWARSKAS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

2403 W. 63rd St., Suite 3.

Prospect 1028

Res. 2359 S. Leavitt St., Canal 2380

Ofiso valandos 2 iki 4, 7 iki 9

Nedėlioj pagal sutartį

DR. VALLEY,
4750 Sheridan Road
Sunnyside 5879